

Konkurentsiamet
Tatari 39, 10134, Tallinn
info@konkurentsiamet.ee

(kuupäev digiallkirjas)

Selgitustaotlus

Konkurentsiamet selgitas 03.04.2025 vastuses Enefit AS (**Enefit**) 20.03.2025 selgitustaotlusele, et järelevalvemenetluse subjekti poolt pakutud kohustused, kui Konkurentsiamet need heaks kiidab ja ettevõtjale siduvaks muudab, on tähtajalised. Elektrilevi OÜ (**ELV**) pakutud kohustuste tähtaeg on möödas. See tähendab, et ELVi pakutud kohustused ei ole enam ELVi suhtes siduvad ning ELVil ei ole Konkurentsiameti 29.12.2015 otsusest nr 5.1-5/15-057 tulenevalt kohustust hoida konkreetseid tingimusi võrguettevõtja tüüptingimustes.

Hetkel kehtivates ELVi tüüptingimustes, mis reguleerivad elektrimüüjale võrguteenuste arvete esitamiseks tarbijale (kättesaadav: [Elektrilevi tingimused](#)) on punktis 3.1 sätestatud, et müüja kohustub kogu arvelduslepingu kehtivuse perioodi vältel tagama võrguettevõtjale tagatisena esimesel nõudel realiseeritava pangagarantii võrguettevõtja vormil, tasuma iga arveldusperioodi eest ettemaksu või andma pangagarantii kombineerituna ettemaksuga, millega müüja tagab arvelduslepinguga võetud kohustuste täitmise. Pangagarantii ja ettemaksuga seotud kulud kannab müüja. Võrguettevõtja ettemaksult intressi ei maksa.

Enefiti hinnangul tuleks tüüptingimustes reguleeritud tagatise puudutavaid sätteid täiendada nii, et lisaks tüüptingimuste punktis 3.1 nimetatud tagatiste variantidele (ettemaks, pangagarantii või ettemaks ja pangagarantii kombineerituna) lisanduks võimalus kasutada tagatisena investeerimisjärgu krediidiiretinguga emaettevõtte poolt antud garantiid (edaspidi **emaettevõtte garantii**).

Palume Konkurentsiametil anda hinnang, kas KonkS § 16 punktiga 3 on kooskõlas tingimus, mis lubaks lisaks punktis 3.1 sätestatud tagatise vormidele kasutada alternatiivselt pangagarantiile ka emaettevõtte garantiid.

Enefiti hinnangul ei riku alternatiivse tagatise võimaldamine KonkS § 16 punktis 3 sätestatud keeldu.

(i) KonkS § 16 p 3 eeldused ei ole täidetud - võimalus kasutada tagatisena emaettevõtte garantiid ei kahjusta konkurentsi

KonkS § 16 p 3 eeldused on: (i) teiste turuosalistega võrdväärsete tehingute tegemine; (ii) nende puhul erinevate tingimuste rakendamine; (iii) erineva kohtlemise objektiivse õigustuse puudumine.

Enefiti hinnangul emaettevõtte garantii lisamine tagatiste hulka ei ole käsitletav võrdväärsete tehingute puhul erinevate tingimuste rakendamisega, kuna teenuse osutamisel lähtutakse samades tingimustest kõikide turuosaliste puhul. Emaettevõtte garantii tagatisena võimaldamisega luuakse üksnes üks alternatiiv juurde, kuidas oleks elektrimüüja poolt teenuse osutamisel ELV riskid maandatud. Konkurentsioiguslikust vaatest oleks tegemist ebavõrdse kohtlemisega juhul, kui võrdseid koheldaks ebavõrdselt, see tähendab, et näiteks kontserni kuuluvaid ettevõtteid koheldaks tagatiste valikul ebavõrdselt, lubades ühele kasutada emaettevõtte garantiid ja teisele mitte, kuigi krediidiireting on emaettevõtetel sama. Teine näide ebavõrdsest kohtlemisest oleks see, kui ühelt elektriettevõtjalt nõutakse ettemaksu väiksemas summas, arvestamata tüüptingimustes toodud ettemaksu arvutamise meetodikat.

KonkS § 16 punkti 3 valguses tuleb rõhutada ka seda, et erinev kohtlemine on keelatud siiski ainult neil juhtudel, kui tagajärjeks või eesmärgiks on konkurentsi kahjustamine. Emaettevõtte garantii lisamine tagatiste valikutesse ei kahjusta konkurentsi, kuna see ei välista ega piira teisi turuosalisi, kellel on

endiselt võimalus kasutada erinevaid tagatise vorme (nt pangagarantiid või ettemakseid), sõltuvalt nende ettevõtte finantsseisundist ja vajadustest.

Emaettevõtte garantii lisamine tagatiste alternatiividena võib konkurentsi hoopis suurendada. Erinevad tagatise valikud võimaldavad turul osalejatel valida sobivaima võimaluse vastavalt oma individuaalsetele tingimustele. See suurendab paindlikkust ja vähendab turule sisenemise takistusi, kuna erinevad turuosaliselised saavad valida vastavalt oma majanduslikule olukorrale sobivaima tagatise. Seega ei piira see konkurentsi, vaid rikastab konkurentsi rohkemate valikuvõimalustega.

Lisaks tuleb silmas pidada, et tagatiste valik paratamatult sõltub konkreetsest turuosalisest, kas tal on võimalus tasuda ettemaksu, kasutada pangagarantiid (mille summad on ka erinevad ja sõltuvad ettevõtte suurusest) või juhul kui ettevõtte kuulub kontserni, siis emaettevõtte garantiid. Ka finantsasutused hindavad laenuvõtjate krediidiriski individuaalselt – väiksema maksevõimega võlgnikelt võidakse nõuda suuremat või likviidsemat tagatist ja vastupidi.

(ii) Emaettevõtte garantii ja pangagarantii: võrdsed tagatised

Emaettevõtte garantii ei erine põhimõtteliselt pangagarantiist, kuna mõlemad toimivad samasuguse riskide maandamise mehhanismina. Kui emaettevõtte maksevõime ja usaldusväärsus on tõendatud (investeeringusjärgu krediitdireitinguga), siis on see samaväärne pangagarantiiga, kuna mõlemad pakuvad usaldusväärset garantiid teenuse osutamise riski maandamiseks. Seda kinnitab ka VÕS § 155, kuna emaettevõtte garantii on juriidiliselt siduv kohustus, seega ei erine see oma toimimispõhimõttelt ega kvaliteedilt pangagarantiist.

Arvestades eeltoodut on Enefit AS seisukohal, et emaettevõtte garantii lisamine tagatiste valikusse ei kahjusta konkurentsi, vaid pigem soodustab turu mitmekesisust, pakub täiendavaid valikuvõimalusi ja suurendab konkurentsi. Samuti ei anna see konkreetset konkurentsieelist, kuna kõik turuosaliselised saavad valida sobiva tagatise sõltuvalt oma majanduslikust olukorrast.

Tuleb ka silmas pidada, et Konkurentsiamet on olnud varasemalt (29.12.2015 otsuse nr 5.1-5/15-057, p 7) seisukohal, et kohustuse nõue küsida tagatist müüjalt, kelle krediitdireiting on madalam kui Baa3/BBB-, ning võimalus alternatiivselt kasutada emaettevõtja garantiid piisavalt põhjendatud ning kooskõlas vajadusega kaitsta tarbijate huve. Konkurentsiamet on kõnealuse menetluse käigus kinnitanud, et emaettevõtte garantii lisamine tagatiste valikutesse ei kahjusta konkurentsi aktsepteerides ELV pakutud kohustused, mis algselt sisaldasid emaettevõtte garantiid tagatisena.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Reedik Poopuu

Juhatuse liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Kelli Toss-Kaasik

Juhatuse esimees